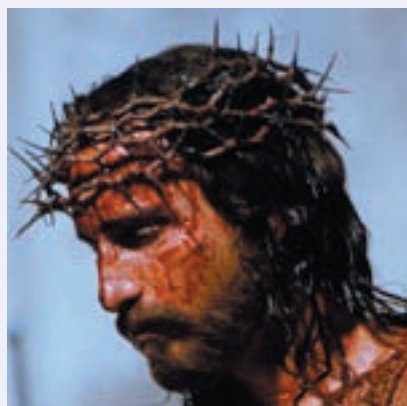

ELOKUVAT

REALISTINEN JEEBUS-ELOKUVA HÄMMENTÄÄ

Amerikkalaisen ohjaaja-näyttelijä Mel Gibsonin Jeesus-elokuva **The Passion of the Christ** on hätkähdyttänyt länsimaita. Ohjaaja on riisunut aiheensa kaikesta tunnelmallisuudesta ja kirkkotaiteen hienostuneisuudesta. Kuvaus Jeesuksen kärsimyksestä on raju ja suorastaan karkea.

Kyseessä ei oikeastaan ole perinteinen elokuva vaan uskonnollinen kärsimysnäytelmä. Siinä mielessä se on sukua Suomessakin suosituksi tulleille kärsimysnäytelmille, joissa seurataan Kristuksen tietä Getsemanesta Golgatalle. Gibsonin versio vain on toteutettu elokuvanteon parhain tehokeinoin, ja siksi se on erittäin vaikuttava.

Elokuvaa on moitittu raakuudesta, ja eräässä mielessä arvioijat ovat oikeassa. Tavallisen länsimaisen katsojan näkökulmasta se on raaka, jopa järkyttävän raaka. Elokuva ei sovi kaikille. Mutta toinen asia on, onko se totuudenmukainen. Ikävä kyllä Gibsonin luoma kärsimysnäytelmä taitaa olla hyvin historiallinen ja todellinen.

Jos ohjaaja haluaa nostaa Jeesuksen kärsimyksen historiallisessa mielessä esille, elokuvasta tulee järkyttävä. Roomalaisten sotilaiden tarkoituksena oli kiduttaa Jeesusta ja tappa hänet. Se näytetään nyt valkokankaalla. Tietenkin he onnistuivat tavoitteessaan ja teloittivat Jeesuksen hirveällä tavalla. Senhän me kaikki jo ennestään tiedämme. Mutta emme aina uskalla ajatella sitä.

Aikahistoriallisessa mielessä ja teollisen raamatuntutkimuksen näkö-

kulmasta Jeesuksen ristiinnaulitseminen oli kauhistuttava tapahtuma. Kidutus alkoi ruoskinnalla ja hartioille sidotun poikkipuun kantamisella kaupungin läpi teloituspaikalle. Jo pelkkä puuhun naulaaminen on koetellut tuomitun sietokykyä. Arkeologit ovat löytäneet parituhatta vuotta vanhoja ristiinnaulittujen luita, joissa pitkä ja karkea naula on yhä tiukasti luussa kiinni.

Ristin pystyyn nostaminen oli kidutuksen raain vaihe. Puuhun naulattu ihminen yritti automaattisesti pitää ruumiinsa pystyssä estääkseen tukehtumisen. Kuolema seurasi hitaasti sitä mukaa, kun lihakset väsyivät. Väkivaltaiselta tuntuva tuomitujen sääriluiden katkaiseminen oli itse asiassa armelias teko, koska sen seurauksena tukehtuminen tapahtui välittömästi ja kidutus päättyi.

Jeesus-elokuva ei ole pelkkää kärsimysmystiikkaa, vaikka tietyn suunnan katolilaisuudessa sekin on suosittua. Paljon enemmän se on kärsivän Messiaan kuvausta. Elokuvan alkaa Jesajan kirjan lainauksella, jossa viitataan Messiaan runneltuun muotoon, jota ihmiset eivät kestä edes katsella. Ristin pahennus on siinä, että se edustaa vain järjetöntä väkivaltaa ja silmitöntä raakuutta. Se on synnin äärimmäinen ilmenemismuoto. Kristuksen hylkääminen tapahtui kuitenkin meidän syntiemme tähden. Siksi kärsivän Messiaan heikkoudesta tulee meidän sovituksemme.

Timo Eskola